

Prof. dr hab. Kazimierz Zimmiewicz
Społeczna Akademia Nauk w Łodzi

Recenzja
rozprawy doktorskiej mgr Natalii Bielińskiej
pt. *Formy współpracy przedsiębiorstw z podmiotami sektora edukacji.*
Stan obecny i perspektywy
napisanej pod kierownictwem naukowym prof. dr hab. Grażyny Osbert-Pociechy
przy współudziale dr Katarzyny Grzesik.

Podstawa formalna sporządzenia recenzji: Pismo Dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych UE we Wrocławiu z dnia 28 czerwca 2017 r.

Uzasadnienie wyboru problematyki badawczej i sformułowanie luki badawczej

Doktorantka, wychodząc od poszukiwania czynników sukcesu organizacji, słusznie zauważyła, że konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstwa w dużej mierze zależą od kompetencji pracowników. A zatem w zmieniającym się otoczeniu zachodzi potrzeba rozwijania umiejętności pracowników, wzbogacenia ich wiedzy oraz kształtowania postaw proinnowacyjnych. Ważną umiejętnością jest również podejmowanie współpracy i tworzenie więzi międzyorganizacyjnych. Te konstatacje doprowadziły mgr N. Bielińską do sformułowania problemu badawczego, które w formie pytania brzmi następująco: *z jakich przyczyn, w jakim zakresie, z wykorzystaniem jakich form oraz z jakim skutkiem przedsiębiorstwa współpracują z podmiotami sektora edukacji w celu pozyskania potencjału kadrowego, rozwoju posiadanych zasobów ludzkich oraz które z form tej współpracy obecnie upowszechniane są jako dobre praktyki i dlaczego?* (s.9).

Z powyższego wynika cel pracy, który polega na identyfikacji i ocenie obecnie wykorzystywanych i możliwych do wykorzystywania w przyszłości form współpracy przedsiębiorstw z sektorem edukacji. Mówiąc innymi słowy celem pracy jest diagnoza i ocena form współpracy przedsiębiorstw z sektorów edukacji, a także przedstawienie rekomendacji form współpracy w przyszłości jako dobrych praktyk.

Biorąc pod uwagę tytuł publikacji, pytania badawcze, cel pracy oraz cele poznawcze i aplikacyjne, a także istniejącą lukę badawczą w zakresie współpracy przedsiębiorstw z sektorem edukacji, uważam, że Doktorantka podjęła się rozwiązania złożonego problemu o charakterze poznawczym i mającym znaczenie dla praktyki.

Aby rozwiązać problem Doktorantka przyjęła odpowiednią strukturę dysertacji, a także adekwatne metody badawcze.

Struktura pracy

Uważam, że struktura pracy jest logiczna, ponieważ dwa pierwsze rozdziały mają charakter literaturowy, teoretyczny. Autorka porusza w nich kwestię uwarunkowań współpracy przedsiębiorstw z sektorem edukacji w realizacji zadań związanych z pozyskiwaniem i rozwojem pracowników. W obu rozdziałach wprowadzających Doktorantka wykazała się bardzo dobrą znajomością literatury oraz krytyczną interpretację rozmaitych poglądów i teorii. Oznacza to, że potrafiła zająć własne stanowisko z odpowiednią argumentacją.

W tym kontekście można zgłosić kwestię dyskusyjną dotyczącą gospodarki opartej na wiedzy i zarządzaniu wiedzą. Chodzi o problem dzielenia się wiedzą. Pierwsza sprawa dotyczy niechęci do dzielenia się wiedzą, wynikającą z egoistycznych pobudek ludzi. F. Malik zwraca uwagę na to, że ludzie dzieląc się wiedzą tracą wyższe wynagrodzenie, awans a nawet władzę. Druga sprawa, już bardziej skomplikowana, odnosi się do wiedzy chronionej patentami (komercjalizacja wiedzy).

Całkowicie zgadzam się z poglądem Doktorantki wyrażonym na s.77. Otóż uważam, że pracownik przyszłości, to człowiek, który będzie wszechstronnie przygotowany, który *potrafi szybko dostosować się do potrzeb rynku* (s.77). Czy takiego wszechstronnie (renesansowego) absolwenta jest w stanie wykształcić szkoła lub uczelnia. Czy daje to gwarancję do natychmiastowej adaptacji do zachodzących zmian – warunków, relacji między organizacyjnymi itd. Czy nie wymaga to modelu kształcenia i czy uwaga ta nie odnosi się tylko do niewielkiej grupy ludzi?

Tej problematyce Doktorantka poświęciła m.in. drugi rozdział swej rozprawy pt. Współpraca przedsiębiorstw z podmiotami sektora edukacji, a w szczególności te fragmenty, które przedstawiają niedopasowania kompetencyjne, niespójności w systemie szkolnictwa oraz ograniczenia w dostępie do transferu technologii i komercjalizacji wiedzy.

W podsumowaniu do rozdziału drugiego czytamy m.in. *Przedsiębiorstwa jasno komunikujące swoje oczekiwania wobec poszukiwanych kompetencji, są w stanie uświadomić*

przyszłym pracownikom kogo będą potrzebować w przyszłości (s.115). Uważam, że właśnie tutaj tkwi klucz do rozwiązania problemu. Powstaje jednak pytanie, być może nietrafne lub naiwne, z jakiego źródła przedsiębiorstwa czerpią wiedzę o przyszłości.

W rozdziale 3 pt. Badanie form i uwarunkowań współpracy przedsiębiorstw z podmiotami sektora edukacji. Doktorantka na wstępie scharakteryzowała stanowiska badawcze w naukach o zarządzaniu oraz metodę ankietową. Następnie przedstawiła wyniki swoich badań na temat form współpracy przedsiębiorstw z sektorem edukacji. Wnioski nie są zbyt optymistyczne, okazuje się bowiem, że współpraca ogranicza się do znanych, pasywnych form takich jak: organizowanie praktyk bądź staży, dla uczniów bądź studentów. Szkoda, że Autorka nie podała, choćby hipotetycznych, przyczyn takiego stanu rzeczy.

W rozdziale czwartym Doktorantka przedstawiła wyniki swoich badań z wykorzystaniem metody przypadków. Badaniem objęto 6. przedsiębiorstw polskich i 3. zagranicznych w tym 7. z branży motoryzacyjnej i po jednym z branży TSL, wynajmu i zarządzania nieruchomościami oraz intralogistycznej. Lektura tego rozdziału pozwala na postawienie wniosku, że Autorka włożyła duży wkład pracy, aby poznać i zaprezentować dobre praktyki, które są owocem współpracy przedsiębiorstw z sektorem edukacji. Z badań autorki wynika, że współpraca przedsiębiorstw z sektorem edukacji odbywała się na wielu płaszczyznach i była bardziej efektywna. Oznacza to, że badania metodą przypadków są bardziej przydatne i odkrywczsze w porównaniu do metody ankietowej.

W obszernym zakończeniu Autorka podsumowała wyniki swoich badań, podkreślając m.in. przydatność metod badawczych w celu identyfikacji współpracy przedsiębiorstw z podmiotami edukacji. Jednocześnie Doktorantka zdaje się sugerować, że wnioski z Jej badań nie mają charakteru uniwersalnego.

Ocena rozprawy pod względem formalnym

Warto podkreślić, że rozprawa została napisana piękną polszczyzną. Język jest prosty, jasny i dlatego zrozumiały. Przypisy umieszczono na poszczególnych stronach – służą one nie tylko do powołania się na literaturę lub źródła, lecz również do komentarzy odautorskich, co należy przyjąć z uznaniem. Dużym ułatwieniem w opanowaniu tekstu był przedstawiony na 5-6 wykaz skrótów. Tabele zostały odpowiednio ponumerowane, opatrzone tytułami i źródłami. Są one przejrzyste i ułatwiają opanowanie tekstu. Identyczna uwaga odnosi się do rysunków. W sumie, pod względem formalnym rozprawa została przygotowana starannie i nie budzi zastrzeżeń.

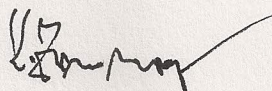
Konkluzja

Nie ulega wątpliwości, że badanie form współpracy przedsiębiorstw z podmiotami sektora edukacji ma charakter problemu naukowego. Poszukiwania literaturowe prowadzone przez Doktorantkę pokazały, że wiele publikacji nie pokazuje kompleksowej współpracy przedsiębiorstw z sektorem edukacji. Stąd też słuszna była decyzja Doktorantki, aby choć w skromnym zakresie uczynić zadość praktyce, która oczekuje na wsparcie ze strony nauki. Sądzę, że wyniki badań przedstawione w rozdziałach trzecim, a szczególnie czwartym pokazują dobre praktyki, które mogą służyć firmom w podnoszeniu ich innowacyjności i skuteczności. Autorka doskonale zdaje sobie sprawę z tego, że sformułowane w pracy wnioski i zalecenia są ograniczone ze względów branżowych i niewielkiej próby. Wydaje się jednak, że poprzez odpowiednią modyfikację można je wykorzystać w innych przedsiębiorstwach. W związku z powyższym dość łatwo zauważyć przewijającą się przez całą pracę myśl, wedle której należy przebudować zadania i funkcje działów HR w kierunku bardziej aktywnego kształtowania odpowiednich kompetencji pracowników.

Oceniając wyniki badań stwierdzam, że Doktorantka osiągnęła wszystkie wyznaczone przez siebie cele, zarówno cel główny, jak również cele o charakterze poznawczym, jak również aplikacyjnym.

Rozprawa pod względem formalnym została przygotowana poprawnie i bardzo starannie. Podkreślam słowo „starannie”.

Doceniając ogromny wysiłek włożony w przygotowanie rozprawy, stawiam wniosek o dopuszczeniu mgr Natalii Bielińskiej do publicznej obrony. Równocześnie wnioskuję o wyróżnienie pracy nagrodą.

Poznań, dnia 3 lipca 2017